

HONVÉD.

Megjelenik e' lap, vasárnapot kivéve naponként magyar és német szövegben egy íven. Előfizetési díj: félévre postán négyszer küldve 6 fr. 48 kr. kétszer küldve 6 fr. 24 kr. havankint csak Kolozsvártt 1 fr. ezüst pénzben.

Der Honvéd erscheint täglich, Sonntag ausgenommen, in ungarischem und deutschem Texte, auf einem Bogen. Praenumerations Preis: halb Jährig, mit Postversendung, viermal in der Woche: 6 guld. 48 kr. Zweimal: 6 guld. 24 kr. Monathlich für Clausenburg: 1 guld. Conv. Münze.

HIVATALOS ROVAT.

Körrendelet minden kormánybiztosokhoz 's törvényhatóságok elnökeihez.

Ugy a' magánosok forgalmi viszonyára, mint különösen a' hazát védő katonaság élelmezésére 's felszerelésére, szerfelett nyomasztólag 's kártékonyan hat, azon a' honpolgárok részint bal felfogásból eredett aggodalmából, részint sokaknak rossz akaratából származott körülmény: miszerint ámbár feleslen vannak a' honpolgároknál apróbb nemű pénzek, mégis azok a' közhasználat elől elrejtetnek 's vonatnak 's e' miatt a' nagyobb pénzjegyeknek apróbbakkal felváltása igen megnehezítették.

Hogy ezen, az egész közönségre ártalmas bajon lehetségg enyhíteni lehessen, hivatalosan felszólítom önt.

1-ör Igyekezők úgy az egész közönséget, mint különösen is a' mesteremberek 's kereskedők testületét 's általában az iparos osztályt felvilágosítani 's meggyőzni arról: hogy az apróbb forgalmi eszközöknek a' közéletből elvonása egyiránt árt, mind a' fogyasztó, mind a' termeszto 's iparüző közönségnek, mert a' mely arányban tűnnek el az apróbb fizetési eszközök, megnehezedvén a' fizetésnek módjai, az az arányban ritkulnak minden nemű vásárlások 's azon arányban csökken minden nemű kereset; a' cikkek adása- vevésében szembeötölő zavarok, kártékony hátramaradások történnek; minden nemű cikkeknek ára legkisebb jónak ok nélkül, csupán az apróbb fizetési eszközök oktalán és bűnös elrejtése miatt, mód nélkül felszökken. Mig ellenben, ha minden, úgy a' fogyasztó, mint a' termeszto 's iparüző józannal felfogván önérdékét, szabad forgásnak bocsátja az általa elrejtett apróbb pénzeket, a' közbizodalom azonnal előáll, minden áru cikkeknek rendes kelete visszajön, a' fenakadások megszűnnek 's a' kereskedés és közforgalom boldogító rendes folyama ismét visszakerül.

2-or Mivel a' hazát védő katonaságnak a' honpolgárok sem vakságból eredett aggodalma, sem némelyeknek rossz akaratára miatt éhezni nem szabad: igyekezzék ön, minden a' hatósága alatt álló önálló tanácsossal bíró városokban, úgy minden főszolgabírák által járásaikban, minden alkalmas eszközökkel, apróbb pénzt nagyobbakkal beváltás útján, folyvást beszerezni és készen tartani, 's az így begyűlt apró pénztárból, a' katonaság apró pénz hiány miatt szenvedett szükségéin, az annak részére teendő felváltás útján a' lehetségg segíteni.

Azon egyének, kik ezen pénzváltási hivatallal megbízatni fognak, tartoznak egy jegyzőkönyvet vezetni; melyben beírják:

1-ör Melyik napon, kitől 's hol, mennyi apró pénzt váltottak be nagyobbakért?

2-or Mikor, hol, melyik sereghez 's zászlóaljhoz vagy ezereidhez tartozó 's mi néven vezetett katonák, mennyi apró pénzt szolgáltatottak ki nagyobbakért?

Ön pedig ezen jegyzőkönyvnek másolatjait 15 napról 15. napra hozzám be fogja küldeni.

Ebből a' közönségnek semmi kára nem, sőt valóságos haszna lesz, mert a' katonaság kezébe jutott apró pénz, ugyanaz által a' nagy közönségnek élelmi 's más cikkekért visszafizettetik 's ez uton a' különben elrejtve maradt apróbb

AMTLICHER THEIL.

Circular Verordnung an alle Regierungs Commissaire, und die Vorgesetzten der Gerichtsbarkeiten.

Ausserordentlich drückend und nachtheilig wirkt sowohl auf die Geschäftsverhältnisse der Privatleute, als vorzüglich auf die Verpflegung und Anrüstung des, das Vaterland schützenden Militairs der, theils aus vorurtheilsvoller Besorgniss der Bürger, theils aus bösem Willen Mehrerer hervorgegangene Umstand, dass, obgleich kleines Geld bei den Bürgern sich in ziemlicher Anzahl befindet, dennoch dasselbe der allgemeinen Benützung entzogen und verborgen und dadurch die Auswechslung grösserer Banknoten gegen kleinere sehr erschwert wird.

Damit diesem, für das Allgemeine schädlichen Uebel abgeholfen werden könne, fordere ich sie ämtlich auf.

1-tens So wohl die ganzen Gemeinden, als insbesondere die Köperschaften der Handwerker und Kaufleute und überhaupt die Gewerbsklassen darüber aufzuklären und zu überzeugen zu suchen: dass die Entziehung der kleinern Verkehrsmittel aus dem gewöhnlichen Leben, sowohl der verzehrenden, als der erzeugenden und Gewerbetreibenden Klasse gleichmässigen Nachtheil bringt, denn in dem Masse, als die kleinern Zahlungsmittel verschwinden, und dadurch die Zahlungsarten erschwert werden, in eben dem Masse werden alle Arten Einkäufe seltener, und nimmt aller Handel ab; beim Kauf und Verkauf der Artikel entstehen in die Augen fallende Verwirrungen, und nachtheilige Hindernisse; der Preis aller Artikel steigt ohne vernünftigen Grund, bloss wegen dem unverünftigen und sündhaften Verbergen der kleinen Zahlungsmittel ausserordentlich; während im Gegentheil, wenn jeder, der Verzehrter, wie der Erzeuger und Gewerbsmann, mit vernünftiger Auffassung seines Vortheils, die versteckte kleine Münze in freien Umlauf bringt, das öffentliche Vertrauen so gleich hergestellt wird, der ordentliche Absatz jeden Artikels zurückkehrt, die Hindernisse aufhören, und der beglückende ordentliche Gang des Handels und öffentlichen Verkehrs wieder seinen Platz einnimmt.

2. Da der das Vaterland schützende Soldatenstand weder wegen der, aus Blindheit entstandenen Besorgniss der Bürger, noch wegen dem bösen Willen einiger, hungern darf: so bemühen Sie sich, in allen unter Ihrer Gerichtsbarkeit stehenden und einen selbstständigen Magistrat besitzenden Städten, so auch durch die Főszolgabíros in ihren Kreisen, auf alle zweckdienliche Arten, das kleine Geld, mittelst Einwechslung gegen grosses, unausgesetzt einzukassiren und bereit zu halten, und mit dem auf diese Art eingegangenen kleinen Geld, der Noth, welche die Soldaten wegen Mangel an kleiner Münze gelitten haben, durch Einwechslung möglichst abzuhelfen.

Diejenigen Individuen, denen das Amt dieser Geldwechslung anvertraut werden wird, sind gehalten ein Protocoll zu führen, und darin einzutragen:

1-tens. An welchem Tage, von wem und wo sie, und wie viel kleines Geld gegen grösseres eingewechselt haben?

2-tens. Wann, wo und welchen Soldaten namentlich, von welcher Armee, Bataillon oder Regiment, und wie viel kleines Geld sie täglich ausgefolgt haben?

Sie aber haben eine Copie dieses Protocolls von 15 zu 15 Tagen einzuschicken.

Hieraus wird dem Allgemeinen kein Schaden erwachsen, sondern vielmehr wirklicher Nutzen, denn das in die Hände der Soldaten gelangte kleine Geld, wird durch sie dem Publicum gegen Lebensmittel und andere Artikel wieder zurück-

pénzek a' közönség használatára előkerülvén, a' körforgalom jótékonyan meg fog könnyebbíteni.

Kolozsvárt július 17-én 1849.

Országos biztos,
Boczko Dániel.

Székelyek! Gyermekeim!

Alig szabadítottalak ki benneteket az osztrák járom alól, 's imé a' muszka még gyalázatosabb szolgassággal fenyeget benneteket.

Első kötelességemnek tartom nektek nyíltan megmondani mi várand reátok, ha lehagyjátok magatokat győzetni.

A' muszka czár bir Ásiában határtalan pusztaságokat, hol szinte szünetlen tél uralkodik, 's melyekbe az ember növényeknek, annál kevésbé lakosoknak, nyomára sem talál. Ezen „Szi-bériának“ nevezett tartományban gazdag arany 's ezüst bányák vannak, de nincsenek elég emberek, hogy ezen nemes érczeket napvilágra hozzák. A' zsarnok orosz kormány tehát a' hadi foglyokat, valamint a' legyőzött tartományokból az erős 's ép embereket Sziberiába küldi, a' bányákba. De mivel az ottani munka felette terhes és az egészségre nézve igen ártalmas: a' legerősebb 's legegészséesebb emberek is egy pár évig alig állhatják ki. Annál fogva az elhaltak mindég új 's számos ember szállítmányokkal pótoltnak.

Reátok is ezen sors vár székelyek! ha a' muszka berontását vissza nem veritek.

Bár ki egyszer a' muszka fogságba esik, az soha életében sem anyját sem nőjét sem gyermekeit nem fogja többé meglátni; azt több hónapokig botolva kergetik, míg rendeltetése helyét eléri, melyet többé elhagyni neki nem lehet. Sziberia azon tájos sír, melybe úgy szolva az emberiséget elásák, hol a' föld alatti üregekbe száműzöttek, addig kénytelenek dolgozni a' legterheesebb munkát, míg csak erejük ki nem fogy. Azok pedig kiket a' muszka sereg hazájokban hágy, szolgaságba esnek: mert tudotok kell, hogy Oroszországban még a' szolgasság uralkodik. A' földmives, ott tulajdona valamely urnak vagy a' czárnak, a' birtok meynyisége nem a' birtok nagysága hanem a' lelkek száma szerint számítatik, az az a' férfiak száma szerint, kiket uruk másnak is eladhat 's velek azt teheti a' mi csak neki tetszik. A' vagyon, melyet ott a' földmives munkája által szerezhethet, nője, gyermeke, mind annak tulajdona, kinek birtokába vásárlás útján jutottak, vagy a' kinek a' czár ajándékozta.

Látjátok tehát, hogy ha az osztrák szolgasság is nektek türhetetlen volt, a' muszka szolgasságnak még sokkal borzasztobbnak kell lennie.

Ne hagyjátok magatokat a' külszín 's az ígéretek által elámitatni. Hogy az orosz sereg ott a' hol betört nem öl 's a' lakosokat le nem koncolja, sőt, hogy még kecssegtető ígéretek is tesz, egyedül annak ered mivel előbb benneteket lefegyverkestetni 's azután elevenen foglyokká tenni akar, — nagyon jól tudják, hogy a' székely földön sok derék 's ép ember van. Azért sietnek legelőbb is földetekre 's támadnak meg benneteket Besztercze 's Brassó felől.

Tehát fegyverre székelyek! fegyverre gyermekeim! Jelenlékeny részével a' magyar fegyveres erőnek jövőik segítség-tökre. De mivel a' ti megmaradástok forog kérdésbe, épen azért, minden egészséges 's ép férfiak köztületek seregemmel egyetértőleg kell működnie; hogy az ellenség a' legrövidebb idő alatt semmivé tétethessék. Nem elég Erdély határsíbhól kiűzni, hanem kergetni kell őt oláh, moldva 's gallicziai földön mind addig míg tökéletesen semmivé tétetik.

Gyűljenek tehát mindnyájan kik magukba erőt 's készséget éreznek zászlóm alá, a' marosszékiek seregellenek összes Marosvásárhelyt, a' Csikiak, Három- és Udvarhelyszékiek Udvarhelyt.

Egy hónap elegendő lesz, hogy hazátok tökéletesen az ellenségtől megtisztíttassék, de megkivántatik, hogy mindenki a' csatatérre lépjen, csak az aggok, aszszonyok 's gyermekek maradjanak a' földek mivélésére otthon.

Minden ember, ki szabadsága védelmére fegyvert fog és a' honvédekhez nem tartozik, állandalmi költségen fog tartatni, és beállása napjától számítandó egy hónap mulva 15 ezüst forintnyi jutalmat fog kapni, a' mikor szabadságában álland haza mehetni.

gezählt; auf diese Art wird das sonst versteckt gebliebene kleine Geld zum Vortheil des Publicums zum Vorschein kommen, und der öffentliche Verkehr wohlthätig erleichtert werden. Klausenburg d. 17 Juli 1849.

Daniel Botzko Landes Commissair.

SZEKLER! MEINE KINDER!

Kaum habe ich Euch vom Joch der Oesterreicher befreit; so bedroht Euch schon der Russe mit noch schädlicherer Knechtschaft.

Meine erste Pflicht ist, wie ich glaube, Euch offen zu sagen, was Euch erwartet, wenn Ihr Euch besiegen lasset.

Der Russische Czár besitzt in Asien grenzenlose Wästen, wo fast beständig Winter ist, wo man auf keine Spur von Gewächsen, noch weniger auf Menschenspuren stößt. In dieser „Siberien“ genannten Provinz gibt es reiche Gold- und Silber- Bergwerke, aber nicht genug Leute, um diese edle Metalle ans Tageslicht zu bringen. Die tyrannische, russische Regierung schickt daher die Kriegsgefangenen, so wie die starken und gesunden Menschen aus den besiegten Ländern nach Siberien in die Bergwerke. Weil aber die dortige Arbeit außerordentlich schwer, und der Gesundheit sehr schädlich ist, so können auch die stärksten und gesundensten Menschen es kaum ein Paar Jahre aushalten. Daher werden die Verstorbenen immer mit frischen zahlreichen Menschentransporten ersetzt.

Auf Euch wartet dieses Loos, Szekler! wenn Ihr den Einfall der Russen nicht zurückschlagt.

Wer immer in russische Gefangenschaft geräth, sieht nimmermehr weder Mutter, noch Gattin, noch Kinder; — mehrere Monate hindurch wird er mit Schlägen getrieben, bis er den Ort seiner Bestimmung erreicht, den er nicht mehr verlassen kann. Siberien ist das weite Grab, wo die Menschheit so zu sagen eingegraben wird, wo die in unterirdische Räume Verbannten, so lange die schwersten Arbeiten verrichten müssen, bis ihre Kräfte gänzlich aufgezehrt sind. Diejenigen aber, welche die russische Armee in ihrem Vaterlande lässt, fallen in Slaverei, denn Ihr müsst wissen, dass in Russland noch Slaverei herrscht. Der Landbauer ist dort Eigenthum irgend eines Herrn, oder des Czár, die Grösse des Besitztums wird nicht seiner Ausdehnung nach, sondern nach der Anzahl seiner Bevölkerung gerechnet, das heisst nach der Anzahl der Männer, welche ihr Herr auch einem andern verkaufen, und mit ihnen machen kann, was er will. Was der Landbauer durch seine Arbeit erwirbt, seine Frau, sein Kind, sind alle Eigenthum dessen, in dessen Besitz sie durch Kauf gekommen sind, oder wem sie der Czár geschenkt hat.

Ihr seht also, dass wenn schon die Oesterreichische Knechtschaft Euch unerträglich war, die russische Knechtschaft noch viel schrecklicher seyn muss.

Lasset Euch nicht durch den äussern Schein und Versprechungen täuschen. Dass die russische Armee dort, wo sie eingefallen ist, nicht mordet, und die Einwohner nicht niederhaut, sondern vielmehr lockende Versprechungen macht, kommt allein daher, weil sie Euch zuerst entwaffnen und dann lebendig zu Gefangenen machen will, — sie wissen es sehr gut, das es im Szeklerland viele tüchtige und kerngesunde Leute gibt. Deswegen eilen sie zuerst in Euer Land, und greifen Euch von Bistritz und Kronstadt aus an.

Darum zu denn Waffen Szekler! zu den Waffen meine Kinder! Mit einem bedeutenden Theil der Ungarischen bewaffneten Macht komme ich Euch zu Hilfe. Da es sich aber um Eure Erhaltung handelt, so soll jeder gesunde und ganze Mann von Euch einverständlich mit meiner Armee handeln; damit der Feind in der kürzesten Zeit vernichtet werde. Es ist nicht genug ihn aus den Grenzen Siebenbürgens zu jagen, sondern derselbe muss in der Walachei, Moldau und Gallizien so lange verfolgt werden, bis er ganz vernichtet ist.

Sammelt Euch daher alle, die Ihr Kraft und Willen spürt, unter meine Fahnen; die aus dem Maroscher Stuhl mögen sich in M. Vásárhely, die aus dem Csiker, Udvarhelyer und Háromszeker in Udvarhely versammeln.

Ein Monat wird hinreichen, Euer Land vom Feinde gänzlich zu säubern, aber es ist nöthig, dass jeder ins Feld ziehe, bloss die Alten, Weiber und Kinder sollen zum Feldbau zu Hause bleiben.

Jeder, welcher zur Vertheidigung der Freiheit die Waffen ergreift, und nicht zum Honvéd gehört, wird auf Staatsunkosten erhalten, und bekömmt vom Tage seines Einstehens gerechnet nach einem Monath 15 Silbergulden Belohnung, wo es ihm dann frei steht nach Hause zu gehen.

Den Wittwen und Waisen der auf dem Schlachtfelde gebliebenen wird von Seiten des Landes eine gehörige Pension garantirt. Alle die ein Pferd besitzen, sollen sammt dem Pferd

A' csataterén elhulltak övegyvelnek 's árváloak az ország részéről illendő nyugdíj biztosítottak. Mindazok, kiknek lovuk van, lovastól együtt jelenjenek meg. Ez utóbbiak közül minden egyesnek egy ló elteltével 25 pfnyai jutalom fog adni. As esetben ha a' ló megsebesítették vagy megöletnek, megfelelő árat fogja a' tulajdonos megkapni. Tehat fegyverre! mert szabadságtok, jövővő boldogságtok a' muszaka sereg hirtelen megsemmisítésétől függ.

As Isten győzelmünket megkönynyebbitendi. Ismeritek a' magyar alkotmányos kormánytól ígert jövővő: szabadság és egyenlőséget! Es nem is fog ezentul senki katonai szolgálatra kényszerítettni, mely szinte az egész életéig tartott az osztrák kormány alatt. Csak a' fiatalság 18-24 évig fog 4 évig katonai szolgálatot tenni, melynek elteltével haza térhetek 's magokról rendelkezhetnek. Az önkintések 24 éven tul csak addig fognak szolgálni, mennyire magokat kötelezendik. Mindenkinek egyáltalában teljes szabadságában álland személye 's vagyona fölött rendelkezhetni. Egy részről a' legborzasztóbb szolgátságot, más részről szabadságot, nyugalmat, boldogságot 's dicsősséget várhattok!

Tehat még egyszer fegyverre! 's kevés idő alatt a' bényomultak meg lesznek semmisítve.

M. Vásárhelyen, jul. 10-én 1849.

Az erdélyi magyar sereg fővezérségétől.
Bem J. s. k.
altábornagy.

Nem hivatalos rész.

Még néhány szó a' hon érdekében.

(Vége.)

Es most mintán hiszszük szentül, mikép elmondott szavaink nem lesznek kiáltó szó a' pusztában, elmondjuk még némely szintén érdekes tárgy körüli igénytelen nézetünket; de jól megértjük: nem azért, hogy csak papíron álljon lenyomva.

Mit csinálunk mi igen igen sokan?

Erről mi nem szólunk, miután az emberi gyengeségek egyike úgy is az, hogy igen szeretjük kikürtölni, mit teszünk, 's elhallgatni igen bötesen, mit nem teszünk; hanem elmondjuk röviden mit nem teszünk.

1) Nem tartunk népgyűléseket.

Miért? azért talán, mivel mindenki tudja, hogy a' hon veszélyben van, 's ha kebelében a' becsületérzésnek, hazaszeretnek még egy szikrája lappang, minden nógatas nélkül megteheti teendőjét? vagy mert ez annyiszor volt már említve, hogy a' többszöri ismétlés csak is unalmat okozhatna? Silány okoskodás.

Hogy a' hon véss fenyegeti, igen is tudjuk mindnyájan 's olthatatlan lánggal ég kebiünk oltárán a' szent honi tűz, tette, áldozatra kész; de fájdalom! igen sokan azt képzeljük, hogy már el is vészett, hogy többé semmi mód sincs azt megmenteni, mert látjuk a' nyomort, a' szenvedést, vetéseink elgázoltatását, virágozó helységeket látunk egy más után romhalomba dűlni, vagy síralom völgyévé válni; de nem látjuk, nem tudjuk az erőt, mely pedig mi vagyunk. A' népgyűlés ezen igen könnyen segíthet. Az okoskodás második ágára nézve: mindig igaznak marad az miként minél többször hallunk valamit, annál inkább megragad 's hogy nem elég csak pillanatig rázni föl, hozni zajlásba az érzés hullámain, melyek mint tenger habjai a' szél elmúltával viszont lesimulnak, hogy hátakon gazdag terheket szállítsanak a' nyereszkedő kalmárok: hanem szünteleni mozgásban kell tartani 's hova tovább mind magasra dagasztani; így! és csak így törnek meg előtök a' legóriásibb akadályok; az uszalon pedig a' változatoság igen könnyen segíthet. Véleményünk szerint ez is a' népgyűlés teendője lenne. Vagy azt mondjátok talán: a' nép nem érkezik; a' nép el van foglaltva, igaz; de minek teremtette Isten az innep napok délutánjait? Vajjon nem örömet hallgatna-e a' nép valamit az alatt, míg unalmában elsétálja, átalsza az időt, vagy talán épen a' csapszékben tivornyáz? 's vajjon teljességgel nem lehetne-e a' hét valamelyik mives napjából is, legalább egy-két órásként erre fordítani? Hídjétek el: a' nép ha van vezetője erős, 's a' nép, ha tudja, miért kell ontania vérét megáll, mint Kárpátok rendületlen szirt koronája; de mit gondolhat akkor, ha biztató, bátorító szót legfel-

erscheinen. Diese werden einzeln nach Ablauf eines Monats 25 Silbergulden Belohnung erhalten. Für den Fall, dass das Pferd verwundet oder erschossen werden sollte, wird der Eigenthümer den entsprechenden Werth desselben erhalten. Zu den Waffen also! denn Eure Freiheit, Eure zukünftige Glückseligkeit hängt von der schnellen Vernichtung der russischen Armee ab.

Gott wird uns den Sieg erleichtern. Ihr kennt die Euch von der ungarischen constitutionellen Regierung versprochene Zukunft, Freiheit und Gleichheit! Und es wird fortan auch niemand zum Soldatendienste gezwungen werden, welcher unter der Oesterreichischen Regierung beinahe das ganze Leben dauerte. Bloss die Jugend vom 18-ten bis 24 Jahr wird 4 jährigen Militärdienst thun, und dann nach dessen Ablauf nach Hause gehen und über sich verfügen können. Die Freiwilligen über 24 Jahre werden nur so lange dienen, als sie sich verpflichtet haben. Ueberhaupt wird jeder die vollkommene Freiheit haben, über seine Person und seinen Besitz zu verfügen. Von einer Seite habt Ihr die fürchterlichste Slavery, von der andern Freiheit, Ruhe, Glückseligkeit und Ruhm zu erwarten.

Also nochmals zu den Waffen! und in kurzer Zeit werden die Eindringlinge vernichtet seyn.

M. Vásárhely, d. 10 Juli 1849.

Vom Ober-Commando der Sieb. ung. Armee
J. Bem m. p.
F. M. L.

Nicht amtlicher Theil.

Noch einige Worte im Interesse des Vaterlandes.

(Schluss.)

Und nun, da wir heilig glauben, dass die gesagten Worte nicht seyn Werden: in die Wüste geschriene Worte, wollen wir noch einiger anspruchlosen Ansichten über einen interessanten Gegenstand erwähnen, aber wohl verstanden! nicht deswegen, dass sie bloss auf dem Papiere stehen.

Was machen sehr sehr viele von uns? Darüber wollen wir nichts sagen, da es ohnehin eine der menschlichen Schwachheiten ist, dasjenige, was wir thun, gerne auszusprechen, und was wir nicht thun, sehr weise zu verschweigen, doch wollen wir kurz sagen, was wir nicht thun.

1) Wir halten keine Volksversammlungen. Warum? Vielleicht darum, weil jeder weiss, dass das Vaterland in Gefahr ist, und wenn noch ein Funke von Ehrgefühl und Vaterlandsliebe in seinem Busen glimmt, ohne alles Antreiben das Nöthige thun kann? oder darum, weil dies schon so oft erwähnt worden ist, dass mehrmaliges Erwähnen nur Ueberdruß erzeugt? Eleude Vernünftel!

Dass dem Vaterland Verderben droht, wissen wir wohl alle, und das heilige patriotische Feuer brennt mit unlöschbarer Flamme auf dem Altare unserer Brust, bereit zu Thaten und zu Opfern; aber leider bilden wir uns mehrere ein, dass dasselbe schon verloren und auf keine Art mehr zu retten sey, denn wir sehen das Elend, die Leiden, das Zerbrechen unserer Saaten, das Zusammenstürzen in Ruinen mehrerer unserer blühenden Ortschaften, oder die Umwandlung derselben zu Klagthälern, die Kraft aber sehen und wissen wir nicht, die doch wir ausmachen. Die Volksversammlung kann diesem sehr leicht abhelfen; was die andere Seite der Vernünftel betrifft, so bleibt es immer wahr, dass je öfter wir etwas hören, desto eher wir es auch behalten, und dass es nicht genügt die Wogen des Gefühls nur auf Augenblicke aufzurütteln und in Bewegung zu bringen, welche wie die Meereswogen mit dem Aufhören des Windes sich ausglätten, so dass die Handelsleute theure Lasten auf ihrem Rücken verfahren, sondern sie müssen in immerwährender Bewegung erhalten, und immer mehr aufgeschwellt werden; so, und nur so brechen sie über die grössten Hindernisse vor sich; dem Ueberdruß aber kann die Veränderung sehr leicht abhelfen. Unserer Meinung nach gehört auch dieses zum Geschäft der Volksversammlung. Vielleicht sagt Ihr: das Volk hat nicht Zeit, das Volk ist beschäftigt; es ist wahr. Zu was aber hat Gott die Nachmittage der Feiertage erschaffen? Würde denn das Volk nicht gerne was hören unter der Zeit, während es die Zeit aus Langweile verschwendet, verschläft, oder gar im Wirthshause schlemmt? und könnten wohl nicht auch von einem Werkzeuge der Woche wenigstens eine bis zwei Stunden dazu verwendet werden? Glaubt mir: das Volk ist stark, wenn es einen Führer hat, und wenn das Volk weiss, warum es sein Blut vergießen soll, steht es fest, wie die Felskrone der Karpathen; was kann es aber wohl dann denken, wenn es höchstens von sei-

jobb csak papjától hall 's ide tehetjük, ha még azok is, kik a' dolgok élén állanak, elesügged, kétségbe esett arccal járnak előtte? kétség kívül, hogy már mindennek vége van. Népgyűlést tehát, még pedig minél gyakrabban!

2-or A' pénzjegyeket, kivált a' nagyobbakat nem váltjuk el. Eljön a' honvéd, a' szegény rongyos legény, ki éjjel napal utban volt, éhezett, szomjazott; házat ház után, raktárt raktár után hagy el és sehohol nem boldogulhat, mert a' magyarok istene öt ötos Kossuth-bankóval verte meg; vásárol két söt három pftara 's még sem tudja apróbbra változtatni, ha csak bieskával nem; így a' szegény honvéd, ki hiven ontja vérért érettség, kéntelen vagy koplalni, vagy szükségtelen dolgokat vásárolni, hogy egy néhány krajczár költő pénze legyen; 's csoda-é ha a' legjámorabb is elkeseredve haragra gyul 's szitok tör ki ajkain? Így van ezzel más ember is. Kormány férfit! a' nép szól hozzátok 's a' nép szava Isten szava: intézkedjétek e' tárgyban, édes hazánk nevében kérünk, mentől előbb; ne engedjétek a' már is nagy részben ingerült kélélyeket még inkább elkeseredni. Mi pedig polgártársak! ne kívánjunk nyeréskedni a' baza rovására; bocsássuk forgalomba réz-, ezüst-, arany- 's apróbb papir pénzeinket; ne aggasz szon bennünket legkisebbet is az, hogy már is annyira a' papir pénz, mert a' hon ha győz 's csak tőlünk függ hogy győzön, elég gazdag azokat beváltani; ha pedig azon nem remélett eredménye lenne annyira vér áldozatnak, annyira sz. honfi buzgalomnak, hogy e' nemzet legyőzelve, megszégényülve hajtsa nyakát az orosz járom alá; akkor ott lehet a' világ minden ezüst-aranya, az soha többé szabaddá nem teszen 's nem hiszünk embert, a' ki magyar, hogy mint rabszolga csak egy óráig is élni kívánna. Föl napvilágra hát az elrejtett arany-ezüst 's apróbb papir pénzekkel! melyek elásva ugy is csak szabadságunk sírját juttathatják eszünkbe 's meglátjátok, hogy az életmód sokkal könnyebb lesz 's ekkor a' honvéd sem vesződik annyira, az a' rongyos legény, kinek nevére az utókor legezifrább fia is tisztelettel fog meghajolni. Ugy legyen!

Örs.

Vegyes hírek.

— Gömörben a' föl keit nép, csak maga is katonaság nélkül szeliben verekszik a' muszkákkal. Jul. 1-én Pelsőcz vidékiek körülből 70-en, 90 muszkával oly kemény csatát vívtak, hogy a' muszkák közül 10 elesett egy fogolylyá lett. Részünkről egy halott és öt konyu sebesült.

— Jul. 6-án pedig 500 főből álló muszka csapatral 40 guerilla és 60-ig való fölkelt nép csatázott a' legvakmerőbb elszantsággal.

— Egy szemtanu, ki a' Kassán átvonult muszka sereget 70 ezerre teszi 160 ágyuval, írja a' Közlönyben, hogy a' muszkák számára szállított kenyér hasonlít a' kovászsza gyurt korpához, mivel a' magyar aszszonyok sütni szoktak.

— A' Kun nép ezereknél szállott táborba Korponai ezredes vezérlete alatt. Ennek tulajdoníthatni, hogy a' muszka had rémületen húzódti vissza Debreczenből.

— Hir szerint Szebenben muszkák vannak. Mióta? nem tudjuk, mert a' Bote jul. 18-án még szerencsésen megjelent. Igaz, hogy olyan tartalommal bizony talán a' muszka alatt is megjelentetik. Egy szó sincs benne a' muszkákról.

— Egy levélben írják nekünk, hogy Bokajban két ezer oláh foglalkozik arattással és csépléssel az oláh tábor számára. Jó lenne az illetőknek e' provisio meggátlása iránt korán intézkedni.

nem Pfarrer ein aufmunterndes, ermuthigendes Wort vernimmt, und wenn, können wir hinzusetzen, sogar diejenigen, die an der Spitze der Sache stehen, mit Kleinmüthigem, verzweiflungs-vollem Gesichte sich vor ihm zeigen? Ganz gewiss, dass jetzt alles verloren sey.— Also Volksversammlung! und zwar je öfter.

2. Die Banknoten, besonders die grössern wechseln wir nicht ein.

Es kommt der Honvéd, der arme abgerissene Bursche, welcher Tag und Nacht auf dem Marsche war, Hunger und Durst gelitten hat, er geht von Haus zu Haus, von Laden zu Laden, und kann nirgends seinen Zweck erreichen, denn der Gott der Ungarn hat ihn mit einer fünf Gulden Note Kossuths geschlagen; er kauft ein für zwei, ja sogar für drei Gulden, und kann doch keine Kleinern Zettel einwechseln, wenn nicht mit Hilfe seines Messers; so ist der arme Honvéd, welcher treu für uns sein Blut vergiesst, gezwungen, entweder Hunger zu leiden, oder unnöthige Sachen einzukaufen, um einige Kreuzer Kleines Geld zu haben, ist sich dabei zu wundern, wenn selbst der Frömmste in Zorn geräth und in Flüche ausbricht? Auch andern geht es hiemit so. Regierungsmänner! das Volk spricht zu Euch, und die Stimme des Volks ist Gottes Stimme; macht etwas in dieser Sache, wir bitten Euch im Namen des theuren Vaterlandes, sobald als möglich; gebet nicht zu, dass die schon bedeutend gereizten Gemüther, noch mehr erbittert werden. Wir aber Bürger Kameraden! Suchen wir nicht Gewinnst auf Rechnung des Vaterlandes, geben wir Kupfer, Silber, Gold u. Kleines Papiergeld in Circulation; wir mögen nicht die geringste Besorgniss darüber haben, dass schon so viel Papiergeld existirt, denn das Vaterland ist reich genug, dasselbe einzuwechseln, wenn es siegt, dass es aber siege, hängt bloss von uns ab. Sollte aber das nicht gehoffte Resultat so vieler Blutopfer, so vielen heiligen eifrigen Patriotismus das sey, dass diese Nation besiegt, beschämt, ihren Nacken unter das russische Joch beugen müsste, dann kann alles Gold und Silber der Welt da sey, es wird uns doch nie mehr zur Freiheit helfen, und wir glauben nicht, dass es einen Ungarn gebe, welcher als Slave auch nur eine Stunde zu leben wünschte. Hervor den ans Tageslicht mit dem versteckten Gold, Silber und Kleinpapiergeld welches, wenn es vergraben ist, uns nur das Grab unserer Freiheit ins Gedächtniss rufen kann, und ihr werdet sehen, dass man viel leichter leben wird, und auch der Honvéd wird dann nicht so viele Noth haben, der abgerissene Bursche, bei dessen Namen der eleganteste Sohn der Nachwelt sich mit Verehrung neigen wird. So sey es!

Örs.

Vermischte Nachrichten.

Das aufgestandene Volk im Gömörer Comitát kämpft auch ohne Militair, nur für sich selbst, nach einander mit den Russen. Die Pelsőczcr ungefähr 70 an der Zahl, hatten mit 90 Russen eine solche Schlacht, dass 10 Russen blieben, und einer gefangen wurde. Von unserer Seite fiel einer und drei wurden leicht verwundet.

— Am 6 Juli kämpften 40 Guerillas und 60 vom aufgestandenen Volke gegen ein aus 500 Mann bestehendes russisches Chor mit der tollkühnen Entschlossenheit.

— Ein Augenzeuge, welcher die durch Kaschau ziehende russische Armee auf 70,000 mit 160 Kanonen angibt, schreibt im Közlöny, dass das für die Russen geführte Brot so aussehe, wie die zum Sauerteig gekneteten Kleien, womit die Ungarischen Weiber zu backen pflegen.

— Die Kumanier haben unter der Anführung des Obersten Korponai zu tausenden ein Lager bezogen. Diesem ist es zuzuschreiben, dass die russische Armee erschrocken aus Debreczia sich zurückzog.

— Dem Gerüchte nach sind Russen in Herrmannstadt. Seit wann? wissen wir nicht, denn der Bote vom 18-ten Juli ist noch glücklich angelangt. Wahr ist es, dass er mit solchem Inhalt vielleicht auch unter den Russen erscheinen könnte. Von den Russen steht kein Wort darin.

— Man schreibt uns in einem Briefe, dass in Bokaj zwei tausend Walachen sich für Rechaung des Walachischen Lagers mit der Ernte und mit Dreschen beschäftigen. Gut wäre es, dass zur Verhinderung der Provision durch die Betreffenden bei Zeiten eingeschritten würde.

H I R D E T M É N Y E I K.

(2) Négy hámos és nyereg alá is használható ló eladó értekezni lehet és láthatni belső szűnútcaiban a' 138-ik házban. (3)

(3) Az álladalom részéről közhírré tetetik: hogy a' jövő héttől

u: m: folyó hó 23-ik napján a' város cigány sori szegelet korszolaj udvarán nagy számú juhok es ketskeik fognak köz árverés után eladatni. Kolozsvárt 13-dik julius 1849. (3)